

**Interviewee:** Le Thi Thu Cuc

**Interviewer:** Pham Diem Huong

**Location:** Saigon Radio, Houston, Texas

**Date:** 2011-03-05

**Identifier:** wrc02828

**Context:** This recording and transcript form part of a collection of oral history interviews conducted by the Vietnamese American Heritage Foundation and donated to the Chao Center for Asian Studies at Rice University. This collection includes video recordings of interviews with Vietnamese Americans native to or living in Texas. This interview forms part of the national 500 Oral Histories Project conducted by the Vietnamese American Heritage Foundation.

This transcript was written by Mr. Hieu Do in 2014 by recommendation of Ms. Nancy Bui of the VAHF, and has not been verified by staff at Rice University.

---

!: Thưa bà Lê Thị Thu Cúc! Ngày hôm nay, Diễm Hương xin được phép thay mặt các anh chị trong Hội bảo tồn văn hóa và lịch sử của người Mỹ gốc Việt để xin phỏng vấn bà về cái quãng đời cá nhân của bà từ ngày thơ ấu cho tới bây giờ và sau đó là những cái liên hệ về gia đình của bà cũng như đại gia đình của bà từ hồi còn ở trong nước ra tới ngoài này. Và những cái đóng góp của gia đình bà cũng như là sự giữ gìn cái văn hóa truyền thống của gia đình từ trong nước cũng như ra tới ngoài này, và tới cái thời kỳ quan trọng nhất của Việt Nam Cộng hòa mình là cái thời chiến tranh, có nhiều cái mốc điểm lịch sử mà trong cái cuộc đời của bà đã trải qua theo đúng như vậy, và cái mốc điểm thời gian lịch sử đó thì bà sống như thế nào và ở đâu. Tới cái biến cố tháng tư năm 75 đó thì bà ở đâu và gia đình như thế nào và bà đến Hoa Kỳ định cư vào lúc nào, bằng cách nào rồi sau đó là đời sống của bà ở tại Hoa Kỳ. Dạ, thì xin được bắt đầu là bà có thể cho biết quý danh, năm sinh và quê quán của bà?

@: Dạ thưa, tôi là Lê Thị Thu Cúc, năm sinh của tôi là ngày 9/4/1934. Dạ thưa tôi được sinh tại Campuchia, cái nơi mà ba chúng tôi làm việc trên đó, ba chúng tôi lập nghiệp trên đó, là người Việt Nam nhưng ba tôi lập nghiệp trên đất Campuchia thành ra tôi được sanh trên đó.

!: Thưa, gia đình của bà vẫn ở Campuchia từ hồi bà sinh cho đến năm nào?

@: Dạ thưa, hồi Nhật Bản vô đây thì chúng tôi đã rời khỏi Campuchia và về Sài Gòn.

!: Và khi về Sài Gòn thì bà ở đâu?

@: Dạ thưa khi về Sài Gòn thì chúng tôi ở tại đường Võ Tánh ở Sài Gòn đó, gia đình chúng tôi ở, rồi sau thì chúng tôi lên cái đường Công Lý, dạ, tôi ở cùng với cha mẹ tôi trên đó.

!: Gia đình bà có bao nhiêu anh chị em?

@: Dạ, gia đình tôi thì đông lắm, má tôi thì sinh được 10 người con tất cả.

!: Bà là con thứ mấy?

@: Dạ tôi là con thứ 8. Trong gia đình tôi thì ba tôi là 1 quan tri huyện, còn má tôi thì là 1 cô giáo dạy tiếng Pháp, bây giờ má tôi lớn tuổi lắm rồi nhưng khi đó thì má tôi dạy tiếng Pháp đầu tiên biết và lái xe thành ra gia đình chúng tôi cũng rất là tân tiến. Và rồi thì sống trên Campuchia thì chị em và gần như là tất cả 10 anh chị em chúng tôi đều về Sài Gòn để học, mà học ở đó thì được bỏ vô những cái trường như anh chị tôi thì được bỏ trong những cái trường () như là Xanh-pon ở Sài Gòn còn chúng tôi thì mấy chị em sau chúng tôi thì được bỏ vào trường () ở trên Tân Định và bỏ vào trường luôn, học nội trú luôn thành ra chúng tôi được tu rên ở trong đó và rất là vất gao nên chúng tôi đã cảm ơn thượng đế là chúng tôi đã có 1 cái kỷ luật, gần như là trong khuôn khổ đó. Vì má tôi cũng là cô giáo đó thành ra là chúng tôi sống rất là kỷ luật, biết vâng lời, biết nghe lời, cũng như bây giờ má tôi lớn tuổi, ba tôi lớn tuổi nhưng mà cái cách ăn nói đó, cái cách xưng hô của chúng tôi vẫn là “dạ thưa ba, dạ thưa má”.

!: Dạ, tốt quá. Thưa bà, bà có thể cho biết là bà có bao nhiêu anh trai, chị, bao nhiêu nam nữ trong gia đình?

@: Dạ thưa, anh em tôi thì có 10 người tất cả thì có 7 người gái và 3 người trai. Thì 3 người trai đó thì em nhỏ nhất của tôi thì bị tử trần ở tại Sài Gòn, bị tử trần.

!: Năm nào thưa bà?

@: Dạ lâu lắm rồi, khi em nó vừa mới lên 26 tuổi.

!: Bà có kỷ niệm gì với người em đó không?

@: Dạ thưa có. Em thôi nó bị tử trần khi tuổi nó còn trẻ lắm nhưng mà nó rất là gan dạ, nên đã bị tử trần thì rất là vinh hạnh cho gia đình chúng tôi. Cái đám tang của em tôi rất là lớn vì nó đi cứu 1 ông đội trưởng mà nó đã hi sinh, là lính thì cũng thương lắm nên cái đám ma của nó thì có ông () đi đưa nữa. Dạ, thì chị tôi là bà bác sỹ Nguyễn Văn Tạo đó, thành ra cũng được mọi người biết đến và thương vì chị tôi

cũng đóng góp rất nhiều. Chị tôi hiện giờ thì chị tôi cũng (), cũng 8 mấy tuổi rồi, gần như 84 tuổi rồi đó mà cũng vẫn còn đi biểu tình, cũng vẫn còn đóng góp rất nhiều. Khi có những biến cố gì xảy ra bên đó thì để tôi nhớ lại là chị tôi cũng hoạt động từ ngày 16 tuổi và cũng đã vô Đảng rồi, đã biết vận động cho đất nước rồi, thì là chị tôi. Thưa còn các anh tôi thì học trong trường () thì cũng được học nội trú, thì chồng tôi là sỹ quan còn anh tôi thì cũng chết trong trại học tập.

!: Thưa bà, khi mà còn nhỏ học trung học như vậy đó thì tất cả anh chị em đều ở nội trú hết thì gia đình bà có cái thời gian nào mà anh chị em sum họp ở tại gia đình?

@: Dạ thưa chỉ có cái lúc bãi trường thì anh em mới lại về thì lúc đó về ở bên Campuchia vì ba tôi có mấy cái trang trại trên đó. () là những khu vườn để trồng cao su thành ra anh em chúng tôi đều đến đó, chỉ có cái lúc đó là sum họp thôi. Nhưng sau ngày Nhật Bản nó vô thì chúng tôi tụ họp ở tại Sài Gòn, thành ra là gia đình lúc nào cũng, tết nhất là tất cả anh em đều tụ họp trở lại.

!: Bà có 1 kỷ niệm nào mà bà không quên được với những người anh người chị của bà mà bà thương nhất không?

@: Dạ thưa, tôi là 1 người, tôi được cái vinh hạnh là, đó chắc là cái số, cái số của mỗi người trong gia đình mà thưa tất cả các anh chị tôi hay là em tôi tử trận hay là đi thăm nuôi anh tôi trong trại học tập, thăm nuôi chồng hay là tử trận, luôn cả ông giáo sư Nguyễn Văn Bông là em rể của tôi thì cũng là 1 tay tôi niệm hết. Dạ tôi lo ma, chỉ có tôi là cái người rất là gan dạ trong gia đình mà lo ma chạy cho tất cả mọi người, luôn cả anh rể của tôi là bác sỹ Nguyễn Văn Tạo, chúng tôi cũng đứng ra. Vì trong những cái đau buồn đó thì trong gia đình rất là đau khổ, vì thế nên tôi là 1 người đảm đang đứng ra lo hết cho những cái việc ma chay trong gia đình. Và chính ông Bông hay là bác sỹ Nguyễn Văn Tạo hay là em tôi tử trận, thì tất cả những người đó, kể cả cha mẹ tôi đều 1 tay tôi lo ma chay.

!: Có cái cơ duyên gì không, bà có được hưởng những cái ơn nào đó đặc biệt không để rồi tự nhiên trở thành người lo tang ma cho tất cả những người thân trong gia đình?

@: Dạ thưa, tôi nghĩ đó cũng là 1 cái người thượng đế giao cho 1 cái nhiệm vụ, thưa cũng như tôi đâu có biết cái gì về trị bệnh đau, thưa tôi không có học 1 ngày bác sỹ nào cả, tôi không có được có điểm phúc là đi học 1 cái trường y khoa nào cả nhưng mà khi tôi lớn lên, tôi 54 tuổi tôi mới trở lại là 1 người thầy thuốc. Dạ trong 1 cái cơ duyên, tôi nghĩ đó là thượng đế đã dùng tôi vào đôi bàn tay tôi thôi, vì tôi nhưc đầu, tôi đau bệnh, tôi ốm quá 10 năm trời, tôi càng làm việc nhiều, tôi càng suy nghĩ

nhiều tôi càng nhức đầu nhiều mà tôi không làm sao trị hết được. Đi chạy thầy chạy thuốc đi chạy điện, đi giác hơi, đi làm tất cả mọi cái nhưng mà hề càng làm việc thì nó càng nhức. Dạ thưa rồi 1 ngày nào đó tôi dùng đôi bàn tay tôi với 1 cái bàn chải, tôi chải trên tóc rồi tôi đã tìm ra phương pháp mà trị được rất nhiều bệnh nan y mà tôi đã dùng nó trong suốt 25 năm nay.

!: Thưa bà cho biết là sau khi bà học xong trung học đó thì bà làm gì?

@: Dạ thưa sau khi học xong trung học đó thì tôi có chồng sớm quá. Sau đó thì có con rồi tôi làm cho chị tôi là bà bác sỹ Nguyễn Văn Tạo, làm rất nhiều năm. Chị tôi có cái () chuyên trị về bệnh phổi ở đường Pasxter đó. Thành ra tôi đã làm cho chị tôi rất là lâu, làm quản lý cho cái nhà thương chị tôi. Và sau đó thì trước ngày 30/4 thì chúng tôi có được ông dược sỹ Nguyễn Di Hối mời chúng tôi hợp tác với ông đó để mà mở cái viện bào chế, thì ông ấy lo về việc sản xuất thuốc tây còn tôi lo về việc buôn bán, thành ra tôi làm giám đốc thương mại 1 cái viện bào chế () ở tại Sài Gòn trong rất nhiều năm tới ngày mất nước thôi, tới ngày 30/4.

!: Thưa bà ông ở nhà làm nghề gì ạ?

@: Dạ thưa, ông nhà tôi thì làm sỹ quan, thưa phục vụ tại phủ tổng thống. Phục vụ 1 yếu nhân hay là bảo vệ tổng thống Nguyễn Văn Thiệu.

!: Thưa bà, bà có bao nhiêu người con?

@: Dạ thưa tôi có 6 người con tất cả. Được 2 trai và 4 gái, thì bây giờ các cháu đã thành danh hết, và đã có cuộc sống rất là yên ổn ở trên đất Mỹ này. Các cháu cũng làm kỹ sư, cũng tốt nghiệp kỹ sư, về kinh tế thì các cháu rất là thành danh. Còn các cháu ngoại tôi, thưa cháu ngoại tôi thì giờ cũng rất là lớn rồi, cũng có 4 đứa kỹ sư hết thảy, 2 đứa là cô giáo dạy học, và rồi có 1 đứa là bác sỹ, là cháu ngoại.

!: Thưa bà, trước năm 1975, nói về cái thời của bà là bà đi học trung học đó, thì bà có những người bạn nào thời trung học không?

@: Dạ thưa có nhiều,

!: Người bạn nào mà thân nhất mà tới bây giờ vẫn còn liên lạc?

@: Dạ thưa chúng tôi học () sau đó thì chúng tôi lớn lên thì chúng tôi được qua Gia Long để đi học, thì học ở Gia Long thì chúng tôi có rất nhiều bạn, hiện bạn của chúng tôi ở tại California rất là nhiều thì do cái tuổi đời của chúng tôi thì nhiều người đã mất, nhiều người còn thì cũng còn ở tại Cali.

!: Bà có người bạn thân nào không?

@: Dạ có.

!: Bạn thân nhất? Có cái kỷ niệm nào với người bạn thân của mình không?

@: Dạ thưa, hồi nhỏ thì chúng tôi ở trong (), ở trong hướng đạo đó, có rất nhiều bạn thân cũng như nhiều bạn mà gần như coi chúng tôi là bạn, là em nữa, như là ông đại tá Nguyễn Đăng Tấn đó, hay là cựu đại tá Nguyễn Văn Trọng là anh Việt đó, cục hội trưởng cục quân cụ đó, có những lần chúng tôi đi () thì anh đặt rất nhiều bài để cho chúng tôi lên đài Phát Á tôi ca theo cái đoàn hướng đạo để tôi ca, rồi được hát những cái bài mà anh ấy đã đặt cho chúng tôi. Đó là những cái kỷ niệm, khi mà chúng tôi qua Cali, ở bên Hilton, thưa 2 anh đó thì mất rồi nhưng trước khi mà anh ấy mất thì anh Việt đó có đi qua đây và được anh Giang Minh Sang, đại tá Giang Minh Sang với ông đại tá Từ Nguyên Ngoan đã đưa anh đến thăm tôi trong cái lúc tôi làm việc ở đây. Rất là nhiều cái kỷ niệm mà thời thơ ấu chúng tôi đã cùng nhau đi hướng đạo đó và được lên trên đài để ca với cái tư cách là 1 hướng đạo viên.

!: Thưa bà xin bà cho biết là thân nhân, chú bác của bà có đông không?

@: Dạ thưa ít lắm. Gia đình tôi thì các dì hầu như ở Gò Công do mẹ tôi ở Gò Công là toàn là cô giáo hết và mẹ tôi cũng cô giáo. Các dì toàn là nghề dạy học, nhưng đặc biệt là mẹ tôi dạy tiếng Pháp, còn các dì toàn dạy tiếng Việt, má tôi là dạy tiếng Pháp thôi trong cái gia đình toàn là cô giáo hết.

!: Thưa bà gia đình bên ngoại cũng như là bên nội có người nào đi theo Cộng sản không?

@: Dạ thưa tôi có 1 người chị thì thưa chị lúc đó là cũng lấy 1 ông lái tàu, tôi quên rồi, lái tàu... Rồi sau thì cũng là người yêu nước thôi thì đi theo kháng chiến, kháng chiến chống Pháp thôi, đó thì người anh rất có khả năng, lái tàu mà. Thì anh ấy ra ngoài Bắc, rồi anh ấy đi tập kết, rồi sau đó thì chị tôi không có đi được thì chị tôi sau đó mới tìm cách sang Campuchia và đi ra ngoài Bắc sum họp với anh tôi, anh rể của tôi. Thì sau năm 75 đó thì anh tôi về đây và gia đình cũng đi về đây, các cháu ở ngoài đó, sanh ngoài đó thì cũng 2 đứa kỹ sư, 1 đứa trở thành bác sỹ. Và bây giờ thì anh tôi đã qua đời rồi, anh rể, còn chị tôi hiện giờ thì còn đang ở Sài Gòn.

!: Thưa vừa rồi bà có nhắc đến ông Trần Văn Bông...

@: Dạ Nguyễn Văn Bông.

!: À, vâng Nguyễn Văn Bông, đó là em rể hay là?

@: Thưa ông là viện trưởng viện quốc gia hành chính, dạ bị sát hại đó ạ. Đó là em rể của tôi, dạ bà Shacky Bông thì hiện giờ cũng ở trên Oasinhton DC.

!: Thì trong tất cả các anh chị em của bà đó, có người nào mà bà có kỷ niệm nhiều nhất không?

@: Dạ anh chị em chúng tôi rất là thương yêu nhau, mặc dù chúng tôi lớn rồi. Bây giờ thì cũng gần 80, chị tôi thì 84 rồi nhưng chị em cũng lâu lâu, tôi với bà Shacky Bông qua Pháp thăm chị tôi và thăm, tôi có người em ở bên đó nữa. Chúng tôi rất là thương yêu nhau. Cũng cảm ơn thượng đế là gia đình chúng tôi đông con thật nhưng sống trong 1 cái khuôn khổ như vậy thì gia đình tôi rất là thương yêu, cũng có giận hờn nhưng đều tha thứ cho nhau được cả.

!: Thưa được biết là bà học chương trình Pháp hồi nhỏ và tới khi mà bà qua Gia Long thì đương nhiên học chương trình Việt nhưng mà ở các anh chị em trong nhà có nói tiếng Pháp không?

@: Dạ có chứ, tất cả các bà, như bà Shacky Bông đó thì bà ấy là út trong gia đình, thì bà ấy học Mary Quiry đó, không có học như mấy chị lớn của tôi là bỏ trong trường. Dạ đó là bà út thì sau đó bà lên (()) trên này bà học, rồi bà đi Pháp, bà đi Anh bà học, đến khi bà trở về nước thì bà mới lấy chồng.

!: Dạ nhưng mà mấy anh chị em vẫn nói tiếng Pháp trong nhà?

@: Dạ nói tiếng Pháp trong nhà.

!: Bằng cách nào mà bà nói tiếng Pháp trong gia đình mà bà nói tiếng Việt rất giỏi?

@: Dạ thưa bởi vì cái đó là cái, trong khi chúng tôi nội trú đó, ở đó rất là gắt gao, phải nói tiếng Pháp chứ nói tiếng Việt là bị phạt dữ lắm. Dạ thành ra chúng tôi về thì cũng có nói, về thì khao khát nói tiếng Việt hơn, bởi vì chúng tôi được nội trú như vậy là phải nói tiếng Pháp không, còn khi mà lớn lên thì má chúng tôi thấy rằng, tôi lớn rồi mà cứ ở trong nội trú hoài thì không được, mới đưa qua học ở Gia Long. Thì từ đó là chúng tôi nói tiếng Việt nhưng tôi vẫn học cái chương trình Pháp ở bên Gia Long.

!: Thưa bà lấy chồng năm nào?

@: Dạ thưa tôi thì lấy chồng sớm lắm, dạ năm 19 tuổi, thành ra con tôi năm nay cũng gần 60 rồi.

!: Tức là năm 1900...

@: Dạ năm 52 ạ.

!: Năm 1952.

@: Dạ, năm 53 là chúng tôi đã sinh con rồi. Chúng tôi sinh con hơi sớm, vì vậy mà bây giờ chúng tôi có cháu rồi đó, kêu chúng tôi bằng bà cố rồi đó.

!: Thì trong thời gian ở tại miền Nam đó, từ thời của tổng thống Ngô Đình Diệm, qua thời của tổng thống Nguyễn Văn Thiệu, thì bà thấy cái đời sống của nội gia đình bà như thế nào?

@: Dạ thưa thì thật sự ba chúng tôi cũng là 1 người rất là yêu nước. Thưa tất cả những người hỏi đó mà đi làm cách mạng bị nạn là phải lên ở nhà ba tôi rồi. Trong đó có đại tá Giang Minh Sang hay là đại tá Dương Thế Nghĩa, dạ coi như người gia đình, khi có việc gì đó phải trốn tránh thì lên gia đình chúng tôi thì ba chúng tôi lo, thành ra ba chúng tôi cũng đã yêu nước từ nhỏ tới lớn.

!: Thế thì còn trong gia đình của bà có bao nhiêu người tham gia quân đội?

@: Dạ thưa, có 2 người, anh tôi là Lê Toàn Trung, thì khi mà anh tôi bị chết trong trại học tập mà tôi là đã đi nuôi anh và chồng, đi nuôi trong trại học tập và em tôi thì tử trận, nãy tôi có thưa rồi.

!: Bà có thể kể về cái trận đánh mà người em của bà bị tử trận, người em trại út?

@: Dạ thưa đó là 1 lúc, đó là ở quân Tân Bình thôi thì tôi lâu quá tôi cũng quên, thì ở trên chỗ đó ở Củ Chi đó, thì cái miền đó Việt Cộng rất là đông, và khi đó thì ông quận trưởng bị bao vây và em tôi phải lên tiếp viện, mà bên trên đó lúc ấy là chiều tối rồi mà phải lên tiếp viện, giải cứu được ông quận trưởng đi về thì em tôi mới ở lại chặn để rút lui, thì lúc đó là Việt Cộng nó ủa ra và lúc đó là sinh lầy, em tôi bị kẹt ở cái sinh lầy đó không lên được. Những người lính thì về khóc rất nhiều và cái đám ma em tôi rất là lớn, khi chúng nó đến biểu em tôi phải đưa tay lên đó, mà em tôi bị thương rồi thành ra mấy người lính Cộng, em tôi không cho, bây giờ chúng ủa ra đông quá thì em tôi mới biểu mấy người lính cứ chạy đi, để em tôi ở lại bị mắc kẹt mà cũng không làm sao đi được, vì vậy nó bảo lại là em tôi phải giơ tay lên mà em tôi không giơ tay thì nó bắn vào bàn tay, em tôi chết. Thì thật sự là cái đám ma em tôi lớn và mấy người lính đó kể chuyện lại thì người ta rất là thương tâm và rất là ca tụng về cái chết hào hùng của em tôi. Và cái tên của em tôi đã được ở thành phố, 1

cái vườn hoa đó là lấy tên em tôi ở ngay Phước Long đó là lấy cái vườn đó tên là Lê Trường Khanh. Lê Trường Khanh là cái tên của em tôi.

!: Thưa đó là năm nào ạ?

@: Da, lâu lắm rồi tôi không nhớ hết cái tên và lúc đó là em tôi mới chết lúc đó có 26 tuổi thôi.

!: Thế thì còn 1 người nữa đi lính của quân đội Việt Nam Cộng hòa, sau đó lại đi tù cải tạo và bị chết trong tù, bà có thể chia sẻ về người này không?

@: Dạ, anh tôi thì cũng vậy, anh tôi thì thiếu tá, anh tôi ở trong binh chủng nhảy dù. Anh tôi nhảy dù nhiều lần rồi mới bị bệnh rồi không nhảy dù được nữa, thì mới được giải ngũ. Thì khi anh tôi giải ngũ, thì sang bên Mỹ đi làm, anh tôi 50 tuổi mà chưa có vợ, thành ra má tôi thấy vậy thì mới...trước khi, thì cũng như số phận thôi thừa bà, mới kêu về để cưới vợ thôi, năm 75, mới kêu về có 3 tháng à, kêu về để cưới vợ, thì chưa kịp làm gì hết thì Cộng sản nó vô. Thì ở Mỹ mà đi học về thì nó nghi mình là CIA, thì nó bắt đi học cải tạo, thì chết trong trại cải tạo. Tôi có khoảng năm 79 thì tôi có được đi thăm anh tôi lần chót, trước khi anh tôi chết.

!: Dạ, bao lâu thì chồng bà được thả ra?

@: Dạ, trên 10, gần 10 năm. Cũng gian truân lắm thừa bà. Bà biết rồi đấy cái năm 79 ở Việt Nam đâu có dễ gì ra ngoài Bắc được, thì chúng tôi cũng phải đi, rất là khó khăn để mà đi xin đi ra ngoài Bắc, để mà nuôi anh và nuôi chồng. Thì những phương tiện mà chúng tôi đi, đi bằng xe lửa để ra thăm chồng và thăm anh, cũng may là anh học ở 1 cái trại, chồng tôi học ở 1 cái trại, nhưng ở tại Nghệ Tĩnh cả. Trên đường đi tôi muốn nói 1 câu rất là gian nan, chúng tôi cũng lần đầu tiên đi, vì thương chồng thương anh mà đi thôi, chúng tôi cũng không biết cái luật lệ gì cả, mình cứ, thì lúc đó tôi đã là giám đốc 1 cái viện bào chế, thì mình cũng có tiền, thì tôi mua rất là nhiều đồ, thì tôi cũng không biết, tôi đi với thằng con của tôi, thằng cậu út của tôi và 1 đứa cháu nữa để nó phụ. Thì khi mà ra ngoài tới Nghệ Tĩnh đó bà là cả 1 vấn đề mà mình không ngờ được. Mình sống, đem đồ, mấy chục thùng đồ để đi nuôi người ở tù đó mà tôi không ngờ là nó gian nan đến mức đó. Thì mấy người đi thăm trước đó đã nói rồi, thì họ nói: “thôi chị Cúc đi thăm đi, không để là anh chết đó. Ở ngoài đó rất là lạnh mà thiếu ăn thiếu uống, tôi phải đi thăm, mới chỉ đi thăm thôi mà chị phải chuẩn bị cái tinh thần, mà khi ra đó thì mấy đứa con nít nhỏ nó được huấn luyện làm sao hay lắm, nó chửi mình nặng lắm. Mà chị nhớ đi thì bận áo quần cho sập xệ đó, rồi đội cái nón lá nào cho xấu xấu để nó không biết mình là ở trong miền Nam ra, thành ra mà chị phải chuẩn bị tinh thần, đừng có buồn, nó chửi thì kệ nó, nó mắng gì thì kệ.



Thì chúng tôi đã chuẩn bị hết rồi thừa bà, thì tôi cũng lấy cái nón lá xấu hay là bận cái quần...nhưng mà thực sự lúc đó mình còn trẻ, tay chân nó trắng nõn, thì ra nó biết rồi, đâu có đợi gì mà quần áo rách đâu. Thì ra đó thì tôi nhớ mãi, không bao giờ tôi quên được, thì 1 đám con nít nó thấy chúng tôi đi như vậy thì gọi là, chúng tôi đứng đợi xe để đi lên thăm đó, thì nó nói là: “tụi bay ơi, tụi bay ra coi xem những con đĩ miền Nam đi ra thăm tù này!”. Dạ nó nói rất là tự nhiên, mà cả mười mấy cái em nó ùa ra nó xem mình. Nhưng cái đó là 1 cái niềm hãnh diện của mình thôi cũng chả có gì, mình đã chuẩn bị tinh thần rồi thừa chị. Nhưng có 1 cái ra thăm chồng hay thăm anh tôi muốn nói lên 1 cái là rất là thương tâm. Tôi thăm anh tôi thì lúc đó anh tôi về cũng bị thương tật rồi, thành ra mới đi cà nhắc cà nhắc, mà khi anh tôi ra gặp thì anh tôi rất là mừng rỡ, anh tôi quýnh lên, không nói được cái gì, chạy tới chạy lui, mà lâu quá rồi thì gia đình rất là mừng rỡ, thì sau đó 1,2 năm sau thì anh tôi chết trong trại học tập. Còn chồng thì cũng vậy. Cái đau buồn nhất là khi tôi vô trong cái trại đó rồi để mà tôi đợi ngày mai, bà biết rằng chúng tôi phải đi cái xe thồ và xe đạp mà 1 cái xe nó chở được có 2 thùng đồ ăn thôi, rồi tôi thì phải đi 1 cái xe, con tôi đi 1 cái xe, cháu đi 1 cái xe, 11 cái xe đạp hết thầy, chở lên dốc, xuống đèo thì rất là sợ, nó chạy hay quá nhưng mình thì rất là sợ. Nhưng rồi vô tới thì mấy chị thăm nuôi chồng trước đó thì có nói với tôi, vô đó thì cái tụi trưởng trại hỏi gì, nó hỏi mấy người đi thăm, thì mấy ông thấy có 1 người à, mà có 11 cái xe thồ. Đó là lần đầu tiên mà mấy chị nói rằng là không ngờ được vì mình không có biết luật vì mấy chị nói người ta chỉ cho thấy cái bao có 5 kilo thôi mà chị đem cái gì giữ vậy, tôi cũng hoảng quá, tôi cũng không biết làm sao bây giờ. Thì cũng may đến tối đó thì có 1 ông sỹ quan ông ấy ra ông ngồi ông làm việc thì tôi mới lấy hết can đảm, tôi cũng vô tôi đưa cái cardvisit của tôi cho ông coi, tôi mới nói: thưa ông, tôi là giám đốc 1 cái viện bào chế, nói chung là chúng tôi cũng có tiền để đi nuôi thăm chồng. Thì ông ấy cũng biết rằng ở đây biết bao nhiêu người không có được cái may mắn như chúng tôi thành ra tôi cũng xin ông thông cảm cho, vì lần đầu tiên chúng tôi đi thăm, tôi cũng không biết gì cả, nên đây là chúng tôi không phải cho mình chồng tôi ăn mà tôi biết là có biết bao nhiêu người, chúng tôi cũng biết nhiều gia đình không có cái phương tiện ra đây, hồi đó là phải xung cán bộ, xin cán bộ vui lòng cho chồng tôi nhận để mà chia sẻ cho anh em trong đó. Và rồi mấy chị đó nói với tôi, bây giờ lỡ rồi thì không phải là mình, không phải mình hồi lộ, hồi lộ là chắc chết, mấy ông lấy thì mấy ông không nói gì, mà mấy ông không lấy là mình chắc chết. Thì tôi cũng khôn ngoan, tôi nói rằng: dạ thưa cán bộ, tôi biết là cán bộ ở đây thì cũng sống 1 cuộc sống như những người bị lao động ở đây, thành ra tôi xin, thì tôi cũng chẳng biết nói như thế nào, thì tôi biết cán bộ cũng sống khổ như vậy đó thì thôi tôi cũng có 1 chút quà, tôi gửi cho các cháu, thì tôi xin cán bộ nhận, mà cán bộ không nhận thì chắc tôi cũng

không biết làm sao bây giờ. Thì tôi cũng khôn ngoan quá thừa chị, đưa thì nó đâu có dám nhận, thì tôi thấy có cái hộp tử đó, thì tôi mới kéo đại ra, tôi quăng cái tiền vô. Thì ông cũng như cái automatic, ông ấy kéo ra định đưa lại tôi, thì tôi mới nói: xin cán bộ thương tôi, dạ thưa cán bộ, xin cám bộ nhận dùm cho tôi, chứ để tôi thì tôi cũng khổ quá tôi không biết làm sao bây giờ, tôi hiểu hoàn cảnh của gia đình cán bộ vậy đó, thì đây là 1 chút quà cho các cháu, thành ra ông nhận. Thành ra tôi nhớ hoài thừa chị, mấy chị ấy có nói là bà đừng có khóc, nếu mà có khóc là không được thăm đâu, chị hãy can đảm lên thì đừng có khóc. Thì sáng đó là chúng tôi, tôi với con tôi với cháu tôi, tôi ngồi trên cái bàn như vậy, rồi thì chồng tôi mới từ ở xa, đi cái xe cải tiến, kéo cái xe để nhận đồ ăn đó thì chúng tôi thấy 1 người xuống thì mấy chị ấy mới nói, coi có phải chồng chị không thì tôi nhìn hoài tôi nói không phải, thì tôi cứ thờ ơ ngồi hoài, mình cứ nhìn mình nói không phải. Mấy chị ấy cứ đứng ở trước cửa, ngó có phải không vì đâu có ai nữa đâu, có mình chị được thăm thôi, thì tôi vẫn nói không phải đâu, thì chồng tôi mặc 1 bộ đồ bà ba đen, kéo cái xe gọi là cái xe cải tiến đó thì đậu ngay trên dốc trước cửa được đi vô mà thăm nuôi đó thì khi chồng tôi vô tôi cũng nhìn không ra vì tóc bạc trắng hết, mà gầy lắm. Hồi nọ thì làm cho bảo vệ () dân thì mình phải bự con, mình phải cao lớn thì mình mới bảo vệ được (), phải bắn súng thật giỏi phải võ thật hay, mà bây giờ tôi nhìn không ra thì tôi cũng không có nhìn. Đến khi mà ông chồng tôi vô, mà biểu đừng khóc, mà ông vô ông ấy khóc trước, ông nhìn thấy tôi ông ấy mếu 1 cái thì tôi mới nhận ra là chồng của tôi. Thừa đó là những cái mà nó không làm sao cho mình quên được thừa chị, thì vô thì thăm được 1 tiếng đồng hồ, tôi cũng can đảm lắm nhưng rồi làm sao chị thấy không, bây giờ biểu đừng khóc sao được, phải khóc thôi. Ông chồng tôi cũng chính là 1 sỹ quan nhưng bây giờ xa cách lâu rồi cũng cảm động xúc động thấy vợ con ra thăm vậy thì cũng xúc động, những người thăm nuôi như vậy thì cũng có nhiều kỷ niệm lắm mà cũng là rất may, nói chuyện như vậy thì hỏi gia đình thì khi chồng tôi mà đem cái xe đó lên, cái xe thì nhỏ mà chúng tôi đem đến cả chục thùng đồ ăn, mà ông cán bộ thì ông ấy cho lấy hết, thành ra là chồng tôi kéo không có nổi thừa chị, cứ kéo lại rớt, mà kéo cái dốc thì làm sao mà dừng chỗ nào mà lượm mấy cái đồ đó lên nhưng mà rồi mấy ông cán bộ ông nghĩ ông ấy thương đó, ông ấy cũng xúc động, tôi cứ khóc vậy thôi thành ra ông ấy lượm lên ông ấy để lên giùm, thừa, yếu quá rồi làm sao mà kéo lên nổi chị. Thành ra cũng là 1 cái may, tôi cũng khôn ngoan để mà ông đó ông ấy cho nhận, thì ông chồng tôi có nói rằng vô đó rồi chia sẻ được cho rất nhiều anh em trong đó, mà không bao giờ được thăm nuôi.

!: Dạ, thì trong cái lúc mà Cộng sản vô như vậy đó thì công ty của bà có bị ảnh hưởng gì không ạ?

@: Dạ thưa tôi muốn nói rằng, chúng tôi, cái ông dược sỹ Nguyễn Dư Hồi đó, cả gia đình ông ấy bỏ đi nước ngoài, tôi cũng may mắn là người ta chỉ cho tôi, nếu mà chị không hiến thì chị cũng bị lấy thôi, mà chị không hiến thì chị sẽ bị đánh tư bản là chị còn chết nữa, thôi bây giờ chị làm giấy hiến đi, thì tôi cũng nghe lời như vậy. Thì tôi xin làm cái giấy xin công hiến cái viện bào chế của chúng tôi. Thành ra chúng tôi cũng được yên tâm, mà chị thấy cũng chưa được yên tâm đâu chị, đã công hiến rồi mà nó vận động mấy người ở trong, làm việc cho chúng tôi hồi đó, biểu là phải tố cáo tui tôi, thì mấy anh đó nói là không tố cáo bà ấy không tố cáo được vì bà ấy rất là nhân từ, hồi đó chúng tôi vợ đẻ nghỉ 1 tháng bà ấy vẫn phát lương, rồi vợ đau tôi nghỉ 5,7 ngày bà ấy vẫn phát lương, không có trừ lương thì làm sao mà tố cáo bà ấy được bây giờ. Thì rất là may thưa chị, 1 cái nữa mà tôi muốn thưa với chị là tôi cũng có 1 cái tiệm, tôi làm cho chị tôi thì tôi nghỉ rồi, tôi có làm 1 cái tiệm sản xuất thuốc Tây thì bỏ trong miền Nam để người ta bán sỉ đó chị, và tôi cũng làm đại lý độc quyền cho 1 cái viện bào chế nữa và phân phối thuốc cho mấy chỗ bán sỉ là viện bào chế dược phẩm, chúng tôi làm rất là cực nhưng rồi thì làm cực khổ lắm, rồi chúng tôi có mua 1 cái nhà của em tôi là bà Shacky Bông đó, bà ấy mở 1 cái trường ở trên Tân Định thì bà ấy mới ở trên đó, rồi bà ấy mới được gia cư bán cho 1 cái nhà vì chồng chết đó, 1 cái nhà mà gia cư bán cho trả góp đó thưa bà. Em tôi không có ở nên chúng tôi mới vô trong đó chúng tôi ở thì đâu có biết đâu, cứ cho trả góp tháng nào thì chúng tôi trả, thì mới mua được có mấy năm thôi thì mấy ông vô. Thì chúng tôi là cái người khổ sở nhất trong đó, bà Bông thì bà ấy đi Mỹ rồi, đi với thằng con trai tôi, thằng con trai tôi theo đi đi tị nạn bên Mỹ, thành ra cái nhà này không có chủ, chủ đứng tên thì đã đi Mỹ, chủ đi Mỹ thì đương nhiên nhà phải bị tịch thu thôi. Mà chúng tôi cũng may phước, chúng tôi có 1 thằng con nó cũng lạnh quá, tôi thì tôi cứ phải dắt xe tôi đi làm tài xế để có cái công ăn việc làm để khỏi bị đuổi đi kinh tế mới thưa chị, thành ra còn mỗi thằng con tôi ở nhà, thì đưa súng thì phường đội vô đuổi con tôi ra khỏi nhà, họ nói vì cái nhà này đi Mỹ, thì con tôi cũng khôn lanh, nói cái nhà này là chúng tôi ở mười mấy năm rồi, cái giấy hộ khẩu không có ai là bà Lê Thị Thu Vân đứng tên cả mà đây là của má tôi là Lê Thị Thu Cúc, bà Lê Thị Thu Vân này đó là em ruột của má tôi, nó hỏi bà Lê Thị Thu Vân giờ ở đâu thì nó phải nói thật là ở bên Mỹ, đã đi ngoại quốc rồi, thì nó mới nói bây giờ cái luật là bên Mỹ là phải bị đuổi ra khỏi nhà, nhưng thưa đây là 1 cái ơn phước mà thượng đế ban cho tôi đó chị, cũng phải nói là may phước quá, nó đuổi mà con tôi nói: bây giờ các ông cứ bắt tôi đi chứ tôi ở đây mười mấy năm rồi, bà Lê Thị Thu Vân không ở đây, bán lại cho má tôi rồi, mà nói bán rồi tại sao còn Lê Thị Thu Vân đứng tên thì nó mới nói: chưa có sang tên kịp, chưa có sang tên, họ nói: tại sao chưa sang tên, thì con tôi nó cũng lạnh quá, nó cũng con gái mà xinh đẹp nó nói: tôi có biết mấy ông vô đâu mà sang tên. Dạ

thưa cháu nó cũng buột mồm nó nói vậy thôi, cũng rất may thừa trình với chị là tôi sau ngày 30/4 thì tất cả con tôi đều chơi thể thao thành ra tôi thấy có những em mà bụi đời, những em cũng con của sỹ quan, tôi ở chỗ đó là cư xá Lý Thường Kiệt, toàn là sỹ quan hết, toàn vợ của sỹ quan hết mà lúc đó chồng đi học tập hết rồi chỉ còn vợ sỹ quan thôi. Thì lúc đó chúng tôi mới gom nhóm những cái em bụi đời nhưng nói vậy thôi cũng có những cái em là con của sỹ quan, con của thầy giáo, 1 số em nó cũng bụi đời, thì chúng tôi gom nhóm những cái em đó để thành lập 1 đội banh, thì thừa trong đó có 1 em nó làm huấn luyện viên của đội banh đó thì sau này nó trở thành con rể của chúng tôi, và chúng tôi đã tập hợp được 1 số em bụi đời và chúng tôi có cái xe () mà chúng tôi để chờ hàng cho nhà nước sau khi hiến cái viện bào chế đó rồi thì chúng tôi mới tập hợp 1 đội banh sau đó được vô địch của quận. Thì cái may của chúng tôi là không bị đuổi ra khỏi nhà đó là cái may rất là may, vì cái ông ở trên quận đó rất là mê cái đội banh thì ông ấy mới thành lập 1 đội banh ở trên quận, thì ông mới xuống xin tôi vì lúc đó tôi cũng nổi tiếng là giàu có, thì ông ấy mới xuống ông xin tôi 1 đội, 1 bộ áo quần cho cái đội của ông và 1 bộ giày, chúng tôi hiến ngay, thì cái bữa đó thực sự tôi muốn nói lên đây là vợ của 1 người sỹ quan mà khi chồng đi học tập thì bị nhiều cái lăm mà lúc đó mình sợ hãi lắm, mình sống trong kinh hoàng. Thì khi tôi lên, mấy ông ấy mới hỏi là chị tính sao, chị tính chống lại luật lệ của nhà nước hay sao mà đập bàn, đập ghế, tôi sợ lắm, nói: bây giờ chị không ra khỏi nhà phải không, chị muốn chống lại nhà nước sao, thì tôi đang lách giáp, lách giáp vì mình đuối lý rồi, cái luật của mấy ông đưa ra mà chủ đi thì mấy ông đó lấy chứ không cần là mình ở bao nhiêu năm mà mình thì không sang tên được thì mấy ông ấy cứ làm gắt để lấy nhà thôi thì cũng may phước quá, cái ông trong quận đó, ông phó quận ấy, ông ấy đi ngang ông thấy tôi thì ông ấy mới nói: “chị Cúc, chị làm gì ở đây?”, thì ông biết rồi nhưng ông ấy giả bộ làm vậy, ông ấy nói: “tụi bay, ông ấy nói với cái ông cán bộ mà đang la hét tôi, tao mới xin bà ấy 1 bộ áo quần với 1 bộ giày cho đội banh tao đó, tụi bay tử tế với bà đi”. Dạ thưa thì nhờ như vậy, 1 tiếng nói thôi thì chúng tôi ở lại được cái nhà đó và không bị đuổi đi.

!: Dạ thưa con của bà có tất cả bao nhiêu người con và người lớn nhất bao nhiêu tuổi?

@: Dạ thưa, con lớn tôi bây giờ cũng 59 tuổi rồi?

!: Không, lúc đó...?

@: Dạ lúc đó thì các cháu nó mới có 2 mươi mấy tuổi còn nhỏ lắm, lúc đó thì cũng 37 năm rồi thì lúc đó nó mới có 2 mấy tuổi thôi, mà các cháu nó rất là khôn ngoan, chứ nếu nó () như người ta thì chắc là bị ra khỏi nhà vì lúc đó chỉ có 1 mình cháu nó

ở nhà thôi mà bao nhiêu súng đạn cháu ở nhà để niệm phong mà cháu nó khôn ngoan quá.

!: Dạ bà có bao nhiêu người con?

@: Dạ thưa tôi 6, 2 trai và 4 gái.

!: Rồi sau khi bà hiến cái viện bào chế của bà đó thì bà sinh sống bằng cách nào?

@: Dạ thưa thì thật sự cũng có tiền, cũng còn tiền để sống, và lúc đó chúng tôi cũng có 1 cái cửa hàng, và sau tôi mở thêm 1 cái cửa hàng điện lạnh đó chị, bán tủ lạnh, máy giặt hay là, thì chúng tôi cũng còn được cái số tiền đó để mà sinh sống, thành ra chúng tôi sống tới cái ngày mà chúng tôi được đi theo cái diện HO mà sang Mỹ là hồi năm 1990. Thưa bà cũng biết là chúng tôi cũng có 1 số hộ xoàn hay là vàng ròng gói trong nhà băng là mất hết rồi, không còn 1 cái gì cả. Và nhất là chị tôi là bà bác sỹ Nguyễn Văn Tạo đó, bà cũng biết rằng tất cả những cái gì mình gói vô tủ sắt trong nhà băng chứ đâu có để nhà làm chi. Thì nhất là sau khi mà nghe mấy ông vô là mình sợ quá còn để tất cả đồ trong đó nữa, thành ra là khi đó là mất hết nhưng vẫn còn nhờ 1 số mình đang đeo là tôi còn. Thì cứ bán lần hồi để mà sinh sống chứ còn cũng không có biết làm cái gì mà sau đó thì chúng tôi làm cái nghề tài xế, 1 người như tôi mà làm tài xế thì cực lắm. Dạ, làm tài xế cho nhà nước, chở không có ăn tiền, chở dụng cụ đi lên làng Thái Xuân là cái chỗ mà kinh tế mới, chở dụng cụ hay chở gạo ở chỗ này lên cho thanh niên xung phong và chúng tôi chở không hoàn toàn không ăn tiền. Rồi chúng tôi lại được phân công, chị em chúng tôi toàn là sỹ quan hết, và vợ sỹ quan mà chồng bị học tập thành ra chúng tôi phải tập trung tất cả lại và làm để khỏi bị đuổi đi kinh tế mới và làm bất cứ cái gì mà, vừa kêu cái là phải làm. @: Dạ cũng như bây giờ coi xe đạp ở cư xá chúng tôi là ở trước cái sân vận động Thống Nhất Cộng hòa hồi đó đó, chúng tôi phải đi coi xe đạp, làm sao mà chúng tôi đi coi xe đạp lỡ nó lấy là tôi phải đền, mà tôi là người phải đền nhiều nhất, chứ nó vô nó làm ào ào làm sao mình biết, thành ra chị em là cứ phải đền xe đạp, mà chị em thì cũng đâu có tiền, thành ra tôi cứ phải đền hoài, cũng may là xe đạp nó rẻ tiền chứ xe Honda thì là chết. Rồi chúng tôi phải tham gia vào những cái chuyện là phân phối thịt heo, rồi phân phối cá, phân phối rau cải cho toàn phường, 1 cái phường là bao nhiêu hộ, 1 cái tổ là bao nhiêu hộ thì chúng tôi phải phân phối, thì chúng tôi cũng nhờ anh, tập hợp chị em vào làm để khỏi đi kinh tế mới. Vì thưa bà lúc đó có 1 bà là đại tá Ba đó, cũng nghe lời, bỏ nhà đi lên kinh tế mới để mà chồng mau về thì đi lên đó thì có 1 đứa con đã chết trên đó, thành ra chúng tôi tranh đấu lắm, chúng tôi rất là kiên cường để bám cái thành phố chứ lên trên đấy thì mình biết làm cái gì trên kinh tế mới, không biết làm rẫy, không biết làm ruộng, không biết gì hết thì làm sao mà sống, mà nếu tự

nguyện đi như vậy là bị lấy nhà ngay mà không ở được, không sinh sống được thì về ở đâu đây, thành ra chúng tôi kiên quyết, chúng tôi làm tất cả mọi việc mà phường giao phó để được ở lại, để được đi nuôi chồng và đợi ngày chồng về.

!: Khi có thì các con của bà cũng ở tuổi thành niên rồi các em có đi học hay đi làm gì không?

@: Dạ, tôi muốn nói là, tôi có 1 thằng con trai lớn thì đi theo bà Shacky Bông đi sang Mỹ tị nạn, còn 2 cháu gái lớn có chồng thì đi vượt biên, đi vượt biên, thì 1 cháu đang có chữa mấy tháng đi vượt biên rồi bị bắt, thì ở tù tới ngày sinh nở mới được về, thì các cháu là như vậy đó. Thành ra sau đó thì chúng nó lại đi nữa, thì năm 79 đi theo diện người Tàu, đi bán chính thức, thì cháu nó mới đi lọt chứ còn thành ra khi mà tôi...

!: Thế còn mấy người khác?

@: Dạ, 2 cháu nhỏ thì cũng đi, cũng đi vượt biên rồi về bị đuổi học thì chúng tôi phải rước thầy về nhà để dạy toán cho các cháu. Bị đuổi học mà con của sỹ quan là không bao giờ được đi học đó chị, thì bị đuổi học tôi phải nhờ thầy lại nhà để dạy anh văn, dạy toán cho các cháu, dạ 2 cháu nhỏ cuối cùng là đi với tôi đi theo cái diện Hàn Quốc đi máy bay.

!: Ông chồng của bà ở trong tù bao nhiêu năm?

@: Dạ thừa hơn 9 năm ạ.

!: Hơn 9 năm là bà đi thăm nuôi bao nhiêu lần?

@: Dạ có 1 lần thôi, và sau đó thì được đưa về cái trại ở trên Biên Hòa, dạ Suối Máu đó, rồi chúng tôi đi thăm 1 lần nữa rồi mới được thả về.

!: Bao nhiêu năm mới được đi 1 lần?

@: Dạ, thưa đâu có đi được nhiều, đi rất là khó khăn, đi phải xin giấy tờ mà chị biết là lo lót đủ mọi bề rồi đi mua vé xe lửa cũng phải đi mua chợ đen, mà ra ngoài đó cái khổ cái gian nan mình không nói nhưng mình xin được 1 cái phép không phải là dễ, rất là gian nan để được đi thăm chồng nhất là đi ngoài Bắc.

!: Thì sau khi mà ông chồng của bà về rồi thì ông ấy làm nghề gì?

@: Dạ thưa cứ đợi ngày đi thôi chứ sỹ quan mà đi làm cái nghề gì được bây giờ, nhưng mà cũng có cái may là chúng tôi vào năm 1987, thì tôi mới mở 1 cái phòng để

tôi trị bệnh đó, thì cái phòng trước sân nhà chúng tôi có 1 cái lan can rất là lớn, chúng tôi phát minh ra 1 cái phương pháp vì chúng tôi bị nhức đầu đó, mà lúc đó tôi cũng bị ở tù ra khám nhiều lần lắm.

!: Lý do tại sao?

@: Dạ thưa lý do là như thế này, bên đó muốn tập hợp 5,7 người là phải xin phép, mà khi mà mình trị bệnh miễn phí cho mọi người mà cái phương pháp mà tôi trị bệnh từ cảm điếc mù lòa hay là bại liệt nó lạ lùng lắm, chúng tôi trị vang danh ở đó. Tôi vừa mới xuống dưới Long An thôi, cha của ông quận trưởng ở dưới Long An là bại liệt, thì cho về chết, ông ấy mới lên ông ấy rước tôi xuống và tôi làm mới có 3 bữa thì ông ấy đã sống lại, rồi thấy như vậy ông đó cứ năn nỉ tôi phải xuống lo cho ba ông. Thì mỗi lần mình xuống thì sắp được 5,7 ngày thôi, sau nó tập trung đông quá tôi làm cho 1 người cảm mà nói chuyện được, thành ra tập trung bữa đó là gần 500 người mà chúng tôi đi như vậy có bác sỹ Võ Cửu Bửu đi với chúng tôi. Cũng 11 em cảm điếc đi với chúng tôi để phụ lực với chúng tôi săn sóc, ở dưới nhà quê người ta đi suốt đêm để người ta ở để người ta được lấy số đảng hoàng để được trị bệnh. Thì lúc đó tôi xuống tôi bị bắt, thì bà biết là tôi bị bắt nó đâu có cho nói gì, cứ bị bắt là bị giam thôi, thì nó đưa tôi 1 cái giấy mà biểu tự khai, thì chúng tôi rất là oan ức, chúng tôi bị 1 buộc cái tội mà khi lên thẩm vấn chúng tôi đó, lúc đó là cũng chiều tối, thì thẩm vấn chúng tôi thì hỏi vậy chứ: tại sao chị dám xuống đây để trị bệnh, giấy phép đi đường đâu, dạ đâu có, và rồi hỏi vậy chứ mà bây giờ bằng cấp đâu, cũng không có. Rồi hỏi vậy chị làm cái gì mà xuống đây tập trung người để muốn lật đổ chính quyền hay sao, đi tuyên truyền hay làm sao? Rồi họ mới đưa miếng giấy để tôi khai, thì tôi không khai, lúc đó mình cũng hết sợ rồi, tôi không có khai gì, tôi để miếng giấy trắng, thì sau 1 giờ mấy ông đó lại hỏi: sao chị không khai, tôi mới bảo: bây giờ ông hỏi tôi nói chứ tôi không biết khai làm sao cả, tôi thưa với ông thế này, thì ông thấy thế này, ba của ông quận trưởng đã được tôi cứu sống rồi thay vì cho về nhà chết, bây giờ bà con nghe người ta tập trung chứ tôi ở Sài Gòn chứ tôi biết ông ở đâu ở đây mà tập trung người lại được. Thưa ông suy nghĩ tôi, mình đối lý đó chị, mà mình rất là khôn ngoan, bây giờ mấy ông mời họ chưa chắc gì người ta đi được còn đảng này cả 1 cái đoàn người đi lại mấy trăm người như vậy người ta nghe đồn, mà bây giờ khó khăn, không thầy không thuốc thành ra người ta đến với chúng tôi chứ tôi biết ai mà kêu. Thành ra mấy ông buộc tội là oan ức cho chúng tôi mà chúng tôi đây, ông thấy là chúng tôi chỉ có 1 bộ dụng cụ thôi thì làm sao mà chúng tôi xuống đây để tập trung tuyên truyền cái gì, thành ra mình cũng có cái lý để mình nói, mà thưa với ông này, ông thấy không, chính mấy ông kiểm tra thấy toàn là bại liệt, là cảm điếc rồi mù rồi tất cả những người dân rất là nghèo nàn đến với chúng tôi để

được chúng tôi săn sóc, mà tuyên truyền gì cho những người đó, biết cái gì mà tuyên truyền. Dạ thưa bây giờ đúng ra là mấy ông phải thương tôi mới phải, mấy người đó là mấy người gánh nặng cho nhà nước mà chúng tôi làm cho đi lại được, hay là nói chuyện lại được hay là đỡ bệnh thì đỡ được phần nào gánh nặng cho nhà nước thì tại sao mấy ông bỏ tù tôi? Dạ thưa cái lý lẽ mình biết nói đó thưa bà, thành ra chiều đó cái ông quận trưởng ông ấy phải làm giấy cam kết quá chừng mới được, rồi 10h đêm, mà từ sáng tới 10h đêm, tôi không có được ăn cơm, không thể tưởng tượng được tôi bị giam từ 9h sáng tới 10h đêm thì mới được thả, rồi đem Honda xuống rồi chở tôi về, không có ăn cơm.

!: Như vậy thì những người mà tới để xin trị bệnh thì cũng không được trị bệnh à?

@: Dạ không, thì vừa xuống tới thì bị bắt rồi.

!: Dạ, xong thì bà có đi những nơi khác nữa không?

@: Dạ thưa lúc đó thì tôi rất là may mắn, khi mà tôi về làm việc ở đó được 1 năm mấy, thì có ông bộ trưởng bộ y tế, ông đó là bác sỹ Nguyễn Văn Hương, ông đó là bác sỹ của Việt Nam Cộng hòa chúng ta, nhưng rồi ông ấy cũng đi kháng chiến chống Pháp ông ấy trở thành bộ trưởng, ông ấy rất là nhân ái thì ông đẩy đến thăm quan và nghiên cứu cái phương pháp của chúng tôi nhiều lần thì ông ấy thấy là cái kết quả quá khả quan như vậy thì ông ấy đã có cái thơ giới thiệu và chúng tôi được vô cái viện y học dân tộc ở thành phố Sài Gòn và có ông viện trưởng Trương Thịnh cũng là bác sỹ của chế độ chúng ta là Việt Nam cộng hòa. Thì chúng tôi được vô đó để nghiên cứu 2 tháng thưa bà, mà tôi quên nói 1 chuyện là cái phương pháp của chúng tôi là làm ở trên cái bộ não, đánh thức cái bộ não, vì chúng tôi nhức đầu nên chúng tôi dùng những cái bàn tay hay bàn chải chúng tôi cào, xoa bóp hay là kích thích lên cái bộ não thành ra mới hết nhức đầu. Vì vậy chúng tôi mới lấy những bộ sách về vạn vật hay là cơ thể học () để chúng tôi đọc nghiên cứu ra thì tôi mới tìm ra cái phương pháp tôi lấy tên là Liệu pháp phản xạ thần kinh, nghĩa là chúng tôi tập trung trị cho cái bộ tổng chỉ huy là cái bộ não, vì thưa bà bà cũng biết là cái bộ não nó chỉ huy toàn bộ, đó là 1 cái mà tôi không có học, nhưng tôi cứ nghiên ngẫm suy nghĩ là tại sao lại như vậy, mình uống thuốc () mười mấy năm mà tới nỗi cái môi tôi nó tím hết lên, cứ nhức đầu là phải uống 1 ngày 8 viên thôi mà tại sao mà mình làm rất là đơn giản như vậy mà lại hết nhức đầu, thành ra chúng tôi mới lần lần chúng tôi xin phép để tích ra, hệ thống hóa lại 1, tôi dùng rồi tôi mới nghĩ ra là dùng những dụng cụ này để mà lăn trên đầu như thế này để kích thích bộ não hay là lăn trên mặt, đó rất là đơn giản, hay là mình dùng những cái búa này để mà gõ lên những cái lỗ da hay là những dây thần kinh, nghĩa là kích thích, đánh thức toàn bộ cái bộ não. Đây là



ý trời, tôi không ngờ được, chúng tôi tập trung cho cái bộ não mà trị được rất nhiều bệnh, dạ thưa ở đây thì chúng tôi đã được nhìn nhận rồi, bộ y tế đã nhìn nhận rồi, và đây là những hình ảnh mà chúng tôi được rất nhiều bằng, đây là đang phát bằng cho tôi. Tôi được rất là nhiều bác sỹ quan tâm như là bác sỹ Đỗ Hoàn Ý, tiến sỹ Đặng Thiệu, rất là quan tâm giúp đỡ chúng tôi hồi chúng tôi mới bước qua. Rồi cựu nghị sỹ Nguyễn Văn Ngải hay là bà Kim Nick hay luật sư Hoàng Duy Hùng ở đây, rất quan tâm cái việc đóng góp của tôi cho cộng đồng, chúng tôi đã phục vụ cho tất cả bệnh nhân ở đây, 2 năm đầu miễn phí hoàn toàn, cho đến ngày chúng tôi vì làm nhiều khách quá nên chúng tôi mới lấy tiền để mà trang trải cái chi phí. Rất nhiều phái đoàn giáo sư, bác sỹ ở Mỹ, mới nhất là thứ 7 vừa rồi, nhiều phái đoàn giáo sư bác sỹ đã đến để tham quan để nghiên cứu phương pháp của chúng tôi vì thấy rằng cái phương pháp của tôi trị được rất nhiều bệnh. Mới đây sáng thứ 7, toàn là giáo sư, bác sỹ ở các trường đại học y khoa ở thành phố, chúng tôi được rất nhiều, trong thời gian tôi ở đây thưa bà, 22 năm rồi, chúng tôi ngoài cái việc đóng góp cho cộng đồng, cho xã hội thì chúng tôi đóng góp cho bệnh nhân. Chúng tôi được 3 thời ông thị trưởng là ông (), chúng tôi được nhiều cái bằng khen, được vinh danh là công dân ưu tú trong năm về những cái việc làm đóng góp cho cộng đồng, cho xã hội, cho thân nhân. Đó là 1 cái niềm hãnh diện mà chúng tôi đã dám đem chuông đi đánh xứ người, đó là cái niềm hãnh diện của chúng tôi đã được phục vụ cho cộng đồng chúng ta ở đây.

!: Thưa bà đã đến cộng đồng người Việt ở tại hải ngoại vào năm nào?

@: Dạ thưa 90. Tôi đặt chân xuống đây là vì tôi đi theo diện HO ạ, năm 90.

!: Bà cứ ở đây và không có đi tiểu bang nào khác ạ?

@: Dạ không, khi chúng tôi qua thì ở Cali với các con tôi. Và 2 tháng sau thì mẹ tôi đi theo bà Shacky Bông qua, ở đây ở tại Hilton rồi mẹ tôi mổ con mắt bị mù đi, chúng tôi mới qua là cho mẹ tôi sáng mắt, cũng nhờ đó thưa bà. Và làm cái phương pháp đó khiến cho mẹ tôi sáng mắt, nghĩa là bị mù rồi sáng mắt thì báo chí nào là đăng, rồi tôi được nổi tiếng tới ngày hôm nay, sau 22 năm. Bây giờ cũng trình với bà là chúng tôi được rất nhiều đài, mà tôi được cái may mắn mà tôi nghĩ cũng do thượng đế thôi, dạ thưa ông bác sỹ Đậu Hoàn Ý đó là khi tôi mới qua ông ấy đã đưa tôi đưa lên rất nhiều đài như đài Yên Phục này, đài Chín Trăm, đài của Little Sài Gòn, và đài của ông Hoàng Bách là đài Tiếng Nước Tôi để cùng với bệnh nhân để lên báo cáo về kết quả trị bệnh bằng liệu pháp của chúng tôi được 1 vị bác sỹ mà đưa chúng tôi lên nhiều lần như vậy. Về sau thì có những cái đài truyền hình, thì chúng tôi được () rồi thì đài Hồng Việt, rồi đài SPTM, mỗi tuần đều đưa cái phương pháp

của chúng tôi lên mà giới thiệu với các bệnh nhân ở đây, thì được rất nhiều bệnh nhân tâm thần bệnh nhân động kinh, các em () đến để chúng tôi phục vụ mỗi ngày, thì rất là đông, mỗi ngày cũng trên 20 người.

!: Thưa, với cái phương pháp chữa trị như thế nào để có thể chữa trị những cái bệnh, bà có thể cho biết cái bệnh nào mà bà chữa nhanh nhất và phổ thông nhất không?

@: Dạ, như thế này, tôi cũng muốn thưa với bà 1 lần, là khi chúng tôi làm thì cũng có lần mà thưa kiện, tôi cũng phải nói cái này, tôi cũng rất đau lòng phải nói, khi mà tôi, bà thấy rõ ràng rồi, chúng tôi làm 1 cái việc rất là quang minh chính đại và đây là cuốn sách của tôi, cuốn sách của tôi viết, dạ thưa, đó là tiếng Mỹ, còn đây là tiếng Việt ở cách đây 25 năm, để tôi dạy.

!: Ở Việt Nam phải không ạ?

@: Ở Việt Nam, tất cả là 18 khóa tất cả, thế mà, thưa, thôi mình cũng chẳng dám nói cái gì, đó là ý trời, đó là cái sự thử thách, tôi cũng không dám nói gì cả. Trước khi mà tôi đi máy bay sang đây đó, thưa bà cũng biết rằng khi mà mình lên máy bay thì có 1 người thưa là mình không lên được, thì cũng may phước cho tôi quá thì trước khi mình lên máy bay thì mình được đi theo cái diện HO đó, thì tôi được bên tòa án 1 người quen nói rằng chị lên trên ông chánh án chị giải tỏa đi chứ còn chị bị thưa đó, mà chị bị thưa thì chị không có được lên máy bay đi theo cái diện HO đâu. Chúng tôi mới lại cùng bà tiến sỹ Nguyễn Thị Thanh Tuyền là học trò của tôi, phụ với tôi để dạy cái phương pháp này đó thì mới chạy lên trên tòa thì mới khám phá ra là lúc đó cũng có 1 cái phương pháp cũng làm trên đầu mặt như tôi là của ông Bùi Văn Châu, cái phương pháp của ông ấy là như thế này, ông ấy cũng vẽ cái đầu, ông cũng làm trên đầu, cổ, mặt như vậy nhưng đó là, thưa đây là những cái tờ mới nhất của ông làm trên mặt, thì ông ấy trị cái gì ở trên đầu, đây là chú thích là ông trị cái gì. Đó thì là để ông ấy dạy. Còn đây là phương pháp của chúng tôi thưa bà, đây là cái bộ não, và rõ ràng là chúng tôi đã viết thành sách để chúng tôi hướng dẫn, thưa đây là 4 lần chúng tôi được trở về Việt Nam và do bộ y tế mời và được bộ y tế cho phép nghiên cứu cái phương pháp của chúng tôi, nhiều lần ở trong nhiều bệnh viện, mà ở khắp Nam, Trung, Bắc, thì chúng tôi đã mở được 18 khóa này để truyền đạt trước khi tôi đến, thì bà cũng hiểu rồi, bên nước chúng ta thì cán bộ có nhà thương rồi chứ dân nghèo làm sao có, mà phương pháp của chúng tôi là không dùng 1 miếng thuốc nào cả, mà trị được bách bệnh, tâm thần, động kinh, mù, câm điếc, chúng tôi đã được ông bác sỹ Nguyễn Văn Hưởng giới thiệu đi khắp Nam, Trung, Bắc để mở rất nhiều khóa để dạy học trước khi tôi sang Mỹ 3 năm. Rồi chúng tôi được vào trong những cái trường câm điếc Lái Thiêu hay là câm điếc Hải Phòng, câm điếc ở Cần Thơ, hay

là những cái trẻ em tàn tật, tất cả mọi nơi, trường mù Nguyễn Đình Chiểu hay là Hà Nội nữa, thì truyền đạt cái phương pháp này để trị bệnh cho 1 số em. Thì trong khi tôi lên máy bay là bị thừa, thành ra tôi rất là khổ sở mà rất là oan ức cho chúng tôi, thì chúng tôi buộc lòng phải lên trình tất cả những cái này cho ông chánh án ông ấy biết, đây là cuốn sách của tôi, còn phương pháp của ông Bùi Văn Châu là như thế này, mà rồi tất cả những cái bằng khen đó, sau này đó lại là 1 cái mà ông lại bị hạ bằng, chúng tôi được đi truyền đạt khắp nước mà ông lại thừa tôi, mà tôi muốn nói là, 25 năm chưa bao giờ tôi nói 1 tiếng, chưa bao giờ tôi nói, là ông lại cứ phá hoại, suốt 22 năm ở đây tôi đi thừa kiện không biết bao nhiêu...

!: Dạ thừa ai?

@: Học trò của ông ấy chứ không phải ông Bùi Văn Châu, nhưng thừa kiện lên bộ y tế rất là nhiều lần, tôi khổ sở điêu đứng, tôi phải dùng cái từ là điêu đứng, gần 22 năm, và lần chót thừa với bà là tại sao là chúng tôi mới yên được gần 2 năm nay thôi. Thì chúng tôi mới nhờ ông luật sư Hoàng Duy Hùng và chúng tôi cùng ông thiếu tá là Nguyễn Văn Nghiêm, dạ, ông ấy bị mù, nhưng tôi đã làm sáng và ông bị parkinson, tôi đã làm cho ông ấy hết run đó, thì ông ấy mới lên chứng minh cho chúng tôi và ông luật sư Hoàng Duy Hùng lên trên bộ y tế ở tại () để trình bày, chứ bây giờ cứ bị thừa hoài không có làm gì được cả, thì trình bày, chúng tôi có trình bày tất cả những cái gì, thì lúc này bà có hỏi tôi là tôi quan trọng cái nào nhất, dạ cho phép tôi đưa 1 vài cái hình ảnh: đây là cái bệnh MS thừa bà, tất cả những người bị bệnh này gọi là sơ cứng rải rác là tất cả những người mắc bệnh này chỉ nằm chờ chết thôi, nó co rút những cái bắp thịt lại, co rút cái cuống họng lại, không nói được rồi bị liệt cả người, mà chúng tôi đã được cái đài truyền hình số 8 của Mỹ đó đến để quay phim và đưa lên đài rất nhiều năm, giới thiệu về cái phương pháp của chúng tôi đã trị được những người mà ngồi xe lăn như vậy đứng lên đi được hết. Dạ, nhờ những cái này, tất cả các bác sỹ đến, thành ra họ đứng lên đi được vì vậy mà chúng tôi cứu được rất nhiều người, nhiều người được cứu sống nên chúng tôi mới được đăng lên như vậy, được đưa lên trên đài. Dạ thừa đây, tôi cũng muốn trình, là 1 cái cơ duyên, 1 cái may mắn cho chúng tôi là khi tôi nhờ ông luật sư Hoàng Duy Hùng đưa lên tôi nói, nói 1 lần chót là tôi cứ bị thừa hoài không có cách nào làm việc được cả, thì khi mà tôi lên thì ở trên đó có 1 câu thôi là trong cái cardvisit thì bà có đề là chữa được bệnh hôn mê, thì 5 ông là bác sỹ mà là chánh án xử tôi đó nói: bà trị được hay không, nếu bà trị được thì bà nói là được, nếu trị không được thì bà nói là không, ở đây chúng tôi hỏi xin bà suy nghĩ rồi trả lời, mà nếu bà nói được mà bà không làm được thì chúng tôi có quyền còng tay bà. Dạ, mấy ông đó nói rất là rõ ràng, thì thừa với bà là chúng tôi đã chuẩn bị sẵn, mà tôi nghe nói là có 5 ông xử tôi đọc rất nhiều cuốn

sách để mà chứng minh được chụp trước và sau khi tôi điều trị bệnh thì tôi chỉ cần đưa 1 vài cái thôi thì bà vui lòng, cái hình ảnh này là cái báo () đưa 1 em bé mà bị bệnh mà chưa có thuốc gì mà điều trị được, thành ra chụp hình rồi đưa lên cái báo như thế này, rồi cái hình này cũng là trên báo. Thì chúng tôi khi đến thì em ấy bị cứng nhắc như vậy, sau này thì chúng tôi làm thì các em nó co tay co chân lại được, cái hình được chụp trước và chụp sau, thì em ấy co tay co chân lại được và cái đầu thì thẳng ra được, khi ....?... Mà cái hình sau thì nó đã thẳng ra, và phải dùng cái máy để hút nước ra không thì em ấy ngạt chết mà bà thấy là cái hình sau chót là không cần hút nữa, em ấy đã tỉnh rồi, rất là đẹp, thành ra tôi mới làm 5 cuốn như vậy tôi trình lên, em nó cứ động đậy tay chân 1 mình, cha mẹ em ấy nói nó co ra co vô được chứ em ấy chỉ nằm chờ chết thôi. Tôi xin được phép đưa cái hình nữa, đây là 1 ông bác sỹ, ông này là giáo sư dạy trong 1 trường đại học y khoa, tại Mỹ ông ấy bị hôn mê () trong vòng 7 năm, khi tôi đến thì ông ấy bị mở khí quản, bị sung phổi do nằm lâu quá, thì ông ấy được chở đến cái nhà thương ngoài mà khi chúng tôi vô đó chúng tôi làm thì bà thấy cái bàn chân sợ như vậy này, như là khô vậy đó, mà rồi sau thì chúng tôi làm nó bóng láng như vậy rồi bây giờ thì ông ấy đã ngồi lên được, ông ấy mở bàn tay ra, thì bàn tay co quắp như vậy là 7 năm, dạ thưa đó là ông ấy mở mấy bàn tay ra rồi ông ấy ngồi lên, đây là cái hình ảnh sau cùng là ông ấy đã ngồi lên được, và ông ấy đưa tay thẳng ra được. Thì đây là những hình ảnh tôi trình lên cho bộ y tế và thưa với bà là cũng mừng quá, bộ y tế sau khi coi 5 cuốn sách đó thì mấy ông bác sỹ đó, mà ngồi xử tôi đó mới kêu: bà ra bà ngồi đằng trước đi, thì chúng tôi mới ra đằng trước ngồi thì sau khi sau khi coi 5 cuốn sách mấy ông đó mới nói thôi được rồi từ nay bà cứ tiếp tục bà làm, từ nay về sau bà khỏi đi lấy cái bằng Master () nữa vì đây là 1 cái phương pháp trị bệnh hiệu quả. Thành ra là thưa với bà cũng là thượng đế thương tình thôi chúng tôi được yên thân tới ngày hôm nay, chứ suốt trong 22 năm, trong 2 chục năm tôi bị thưa kiện mà không làm sao mà yên được, không có cách nào yên để mà làm được cả, thành ra đây là 1 điều rất là mừng.

!: Và cho tới bây giờ thì bà vẫn tiếp tục phục vụ cộng đồng?

@: Dạ thưa bây giờ tôi năm nay là 78 rồi mà chúng tôi vẫn còn làm 1 ngày 10 tiếng, mà cái phương pháp của chúng tôi rất là cực, làm cực lắm cơ.

!: Thưa có ai phụ bà không?

@: Thưa có con tôi.

!: Dạ bà có truyền cho ai, bà có mở lớp dạy không?

@: Dạ chúng tôi ở Sài Gòn trong 3 năm thì nãy tôi có trình với bà tôi được ông bác sỹ Nguyễn Văn Hương giới thiệu đi khắp Nam, Trung Bắc, thành ra là mở được 18 khóa toàn là trong những bệnh viện, hay là các viện y học dân tộc hay là những bệnh viện để thử nghiệm phương pháp chúng tôi khắp Nam, Trung Bắc. Và bây giờ người ta vẫn còn đang ứng dụng, vì phương pháp không dùng thuốc, rất là hay. Chúng tôi đi mọi nơi, thì chúng tôi được tất cả các sở y tế đều có cái giấy ban khen, mà khi chúng tôi đến 1 cái quận nào đó để mà hướng dẫn, thì rất là đơn giản, kích thích lên cái bộ não, mà cứ nhưc đầu là hết ngay tức khắc, cao huyết áp chúng tôi làm hạ ngay, và mù, mù bẩm sinh, mù di truyền, mù gì chúng tôi cũng làm được với điều kiện cho chúng tôi được 3 tháng hay là 2 tháng, chứ không phải 1,2 tuần, nó khó là khó như vậy. Thành ra thì học trò rất nhiều, bà cũng biết là bên Việt Nam mình rất là cực, ăn uống thì không có đầy đủ, ở đây thì ăn dư dả mà bên đó thì làm rất là cực, thì học trò cũng nhiều lắm mà ít ai chịu đi làm. Bây giờ người ta châm cái kim người ta lấy ra, hết bệnh hay không hết thì cũng lấy tiền, còn cái này nó mất rất nhiều thời giờ cho 1 người mất nửa tiếng đồng hồ, nghĩa là có rất ít người sử dụng đó. Thêm 1 cái nữa là chúng tôi mới được ông giáo sư Dương Xuân Đạt, ông ấy rất là quan tâm tới phương pháp của chúng tôi, ở trong Sài Gòn có ông giáo sư tiến sỹ Nguyễn Thanh Danh đó, ông giáo sư Nguyễn Thiên Hồ hay là ông Trương Thịnh thì mấy ông đó mới yêu cầu tôi vì cái phương pháp này nó hay quá, thì cho tái xuất bản, mấy ông ấy đã gửi sách qua đây, chính mấy ông ấy làm rồi mấy ông ấy lấy cuốn sách này của tôi mấy ông ấy thêm những cái hình ảnh mà chúng tôi đã gửi về thành ra mấy ông ấy bây giờ cho mấy ông ấy tái xuất bản đi, rồi yêu cầu chúng tôi về báo cáo khoa học 1 lần để mà trình với bộ y tế bên đó để mà cho đưa vào cái chương trình giảng dạy. Thì hồi đó bên đó tôi cũng được đưa vào cái chương trình giảng dạy cho mấy anh y sỹ đó thì mấy cái lớp bổ sung cái phương pháp của chúng tôi, nhưng bây giờ bên đó thấy rằng cái kết quả hiệu quả quá. Mà trình với bà là tôi cũng không biết chừng nào qua đời, 78,79 rồi thì mấy ông ấy, ông giáo sư Dương Xuân Đạm ở ngoài Hà Nội ông ấy nói rất là xúc động, ông nói là cái công trình của chị 25 năm rồi mà nếu chúng tôi là những nhà khoa học mà chúng tôi không trình lên thì chúng tôi thấy day dứt, mà nhất là chị là người Việt Nam, mà chị dám đem chuông đi đánh xứ người mà chị đem cái vinh hạnh về đất nước như vậy thì chị phải về để chị báo cáo khoa học 1 lần. Thì rồi chúng tôi truyền đạt cái phương pháp này trong mấy cái trường học y tế để truyền bá cái phương pháp này, thì bên mình không đầy đủ thuốc men thừa bà, bà cũng biết rồi, thiếu thầy thiếu thuốc, mà phương pháp này thì không cần 1 viên thuốc nào cả mà trị được bách bệnh, thành ra rất là tốt cho mọi người để học cái phương pháp của chúng tôi.

!: Dạ, bây giờ chúng ta qua 1 lĩnh vực khác nó liên quan đến năm 1975, bà đã sống trong chế độ của tổng thống Ngô Đình Diệm và tổng thống Thiệu thì bà thấy 2 cái nền đệ nhất và đệ nhị Cộng hòa như thế nào, bà đã có người anh đi quân đội Cộng hòa, có ông Nguyễn Văn Bông bị Cộng sản giết, rồi người em tử trận, rồi phu quân của bà cũng đi tù cải tạo thì bà thấy như thế nào? Cái nền đệ nhất và đệ nhị Cộng hòa ra sao?

@: Dạ thưa tôi thấy rằng, tôi không có làm chính trị, nhưng bà cũng thấy rằng tôi yêu nước lắm, tôi tha thiết yêu nước vì tôi là người Việt Nam, tôi rất là yêu nước của tôi. Thưa bà, mỗi lần giỗ của tổng thống Ngô Đình Diệm chúng tôi đều có mặt, không lần nào là chúng tôi không có mặt, và đó cũng là những người hi sinh, người ta có lên án hay thế nào thì bây giờ người ta cũng hiểu hết rồi, vì không cho người Mỹ xen vào nước mình mà ông ấy bị giết một cách như vậy thì chúng tôi cũng rất là quý mến, chúng tôi tôn thờ ông, tất cả những () của ông ấy như là bà Ngô Đình Nhung đó, có những người làm sai nhưng tôi thấy đặc biệt ngài là 1 người như là đáng để cho người ta tôn thờ, vì không muốn cho Mỹ xen vào Việt Nam mà ông ấy bị giết như vậy thì chúng tôi rất là tôn thờ ông. Còn qua cái thời của tổng thống Nguyễn Văn Thiệu, thì thưa bà bà cũng biết rồi, chúng ta là 1 nước nhược tiểu, chồng tôi đã làm cho tổng thống, ông ấy bảo vệ cho tổng thống nhưng vì mình là 1 nước nhược tiểu, đó là 1 cái sách lược của Mỹ thôi, người ta yểm trợ mình rồi người ta bỏ mình. Thưa mình đâu có cái quyền gì, ký những cái hiệp định, bà cũng thấy rồi, các nước nó ký chữ mình đâu có là cái gì, mình là 1 nước nhược tiểu, mình chỉ thi hành những cái đó thôi, thành ra chúng tôi thấy rõ ràng là mình bị bức tử, tôi nghĩ như vậy là tại vì Mỹ bỏ chúng ta, đó là 1 cái sách lược mình cũng không có, chúng tôi không có dám phê bình ai cả vì bây giờ chúng ta đang sống trên đất Mỹ, cái đất tạm dung này, chúng ta được nhân dân Mỹ dang tay đón nhận chúng ta, cru mang chúng ta, chúng tôi rất là cảm ơn và chúng tôi không có phủ nhận điều đó, con em chúng ta lớn lên thành danh, chúng ta cũng là những người đi ra hội nhập được cái đời sống của Mỹ rồi, thì chúng tôi rất là cảm ơn nước Mỹ. Còn đó là cái sách lược nhưng bà cũng thấy chiến tranh bây giờ nó tràn lan thì dĩ nhiên cũng có những cái bàn tay sau lưng để lãnh đạo chuyện đó chứ không phải dân chúng ta làm được những chuyện đó. Thưa, thành ra thế này, chúng tôi cũng không đi sâu vào chính trị lắm vì chúng tôi tập trung vào săn sóc bệnh nhân, phục vụ cho bệnh nhân, nhưng chúng tôi chỉ nói lên cái suy nghĩ hiểu biết của mình. Dạ, ông Thiệu cũng vậy, ông cũng khóc, ông ấy ra đi chứ đâu phải ông ấy bỏ đất nước mình mà ra đi, ông ấy bị bắt buộc phải ra đi.. Thì lúc đó là như thế này, khi ông Thiệu bị đưa đi thì tôi có nghe chồng tôi và 1 vài người nói thế này: đâu phải ông ấy muốn đi mà là ông ấy bị bắt buộc phải đi và đi lúc đó có 5 chục người thưa bà, gia đình ông ấy có 5 chục người

thôi. Mà chồng tôi thì phải ở lại lo cho tổng thống Nguyễn Văn Hương thừa bà, lên tiếp nối cái đó, thành ra chồng tôi phải buộc lòng ở lại để mà lo, thì chúng tôi cũng hiểu sơ sơ về cái việc đó. Thừa bà là dĩ nhiên khi Mỹ đến với đất nước chúng ta thì mình cũng thấy những cái hại, mà cũng có cái lợi là, ông đã đến miền Nam chúng ta thì chúng ta cũng có 1 cái cuộc sống biết dân chủ, tự do, đó là cái lợi khi Mỹ đến với chúng ta thừa bà, được nhân quyền nữa, đó là những cái lợi. Còn những cái việc mà nó hại cho đất nước chúng ta thì có 1 cái mà cũng vì ký kết những cái đó với Trung Cộng, hay là Liên bang Xô viết, cái đó thuộc về quốc tế, cái sách lược trên quốc tế thành ra chúng ta không thể phê phán được mà Mỹ vẫn bỏ chúng ta và tháo chạy, thì đó là những việc mà đương nhiên chúng ta không thể phán đoán được cái lịch sử. Về lịch sử thì chúng tôi không phải là những nhà chính trị để chúng tôi hiểu biết và chúng tôi luôn luôn thấy là, nghĩa là mình kể 1 chuyện là khi đi, khi Mỹ tháo chạy như vậy thì tất cả trách nhiệm thuộc về người sỹ quan chúng ta, nhân dân chúng ta chịu những cảnh tù đày như vậy suốt bao nhiêu năm qua. Nhưng tôi thấy đó là chiến tranh, là cái chúng ta phải chấp nhận tất cả số phận, nhưng có 1 cái may là tất cả anh em quân đội chúng ta ở đây thì qua đây được, con em chúng ta thì đã thành danh, thành đạt. Cái thương nhất thừa bà là anh em (), chúng tôi cũng về nhiều lần lắm, cái đó là cái thương tâm thừa bà, làm sao mà họ đi được, thường thường là đó cái số phận hẩm hiu của mấy anh () thành ra là mình ở bên đây, bên Cali mà có dịp gây quỹ để gởi tiền về () thì chúng tôi rất là mừng, chúng tôi yểm trợ hết mình vì đó là những người đã bị bỏ rơi lại, những người () của chúng ta.

!: Bà nghĩ gì về ngày tết Mậu Thân 1968?

@: Dạ cái đó là chúng tôi không ngờ được đó bà, lúc đó là chạy tán loạn, bà biết rồi, mà không ngờ, lúc đó thì anh em trong gia đình tôi cũng vào quân đội cả mà em chúng tôi nó về nó nói, có những em mà nó nhỏ lắm thừa bà, có phải nó lớn đâu, chắc nó mới 16 tuổi mà nó đã gia nhập quân đội nó cầm súng đi bắn người rồi thì cũng không biết làm sao. Thì tôi nhớ rất rõ là em ruột của tôi nó nói lại, nó không phải như mình sỹ quan đâu chị, mấy thằng đó nó nói chuyện vanh vách, nó nói chuyện chính trị rồi mà không ngờ nó mới 16 tuổi thôi nó được huấn luyện, được học tập vậy đó, mà nó nói rất là hay. Thì có những cái biến chuyển cái đất nước chúng ta có những cái biến chuyển mà chúng tôi nghĩ rằng, mỗi người 1 cái số phận mà tất cả nhân dân chúng ta phải gánh chịu vì chúng tôi là 1 nước rất là nhược tiểu thì chúng ta phải gánh chịu những tai nạn trong chiến tranh như vậy thôi.

!: Đó là cái cảm tưởng của bà khi nghĩ về miền Nam Việt Nam chúng ta. Bà nghĩ sao khi mà bà hiến cái viện bào chế rồi đó, thì tất cả những cái gì người ta không có để ý đến nữa, không có bị làm phiền nữa?

@: Dạ, thưa có chứ, tôi rất là khổ, tôi có thể nói là người Việt Nam khổ nhất đó, thì là thế này, chồng tôi làm cho tổng thống Thiệu bà thấy rồi, ông Thiệu đứng đầu là chồng tôi đứng đó để bảo vệ 1 yếu nhân, chồng tôi là chỉ huy toàn bộ những anh cận vệ để bảo vệ 1 yếu nhân mà chúng tôi là ở quận 10 mà thưa em rề tôi là ông giáo sư Nguyễn Văn Bông ở viện hành chánh quốc gia cũng ở trong cái quận đó. Rồi thì cái tượng của ông Bông thì cũng bị hạ xuống, cũng ở tại quận 10, rồi em ruột của tôi là bà Shacky Bông đó mở 1 cái trường dạy tiếng Mỹ, em tôi cũng làm giám đốc văn hóa ở trên hội Việt Mỹ, dạy tiếng Mỹ, còn chị tôi là bác sỹ Nguyễn Văn Tạo, tới ngày 28,29 là mọi người biết, bà còn đi tiếp tế cho quân đội vì lúc đó mọi người chạy tán loạn hết rồi, bà ấy phải lo cho quân đội để ăn, bà mua đồ hộp, bà mua thịt thà, bà mua đồ ăn... Thì cả gia đình chúng tôi đều có cái tinh thần yêu nước rất cao, và không biết tại sao chị em tôi lại xả thân, chị tôi đó, lúc này tôi có trình 84 tuổi vẫn còn tham gia, ở bên Pháp ai cũng biết chị tôi là bà bác sỹ Nguyễn Văn Tạo, và bà Shacky Bông cũng vậy, đi suốt, đi bất cứ ngày đêm nào hội họp để lo cho những người bị bán, những người bị buôn người. Thành ra là cả cái cuộc đời, cái mục đích của chị em tôi là giống ba mẹ chúng tôi là biết lo cho tha nhân, và đó là cái niềm hãnh diện mà trời phật ban cho chúng tôi là biết sống vì mọi người, chứ sống cho mình thì dễ quá, biết sống cho mọi người, biết lấy cái hạnh phúc của người ta làm hạnh phúc của mình.

!: Bà nghĩ sao về cái nền văn hóa truyền thống của Việt Nam tại hải ngoại?

@: Dạ thưa, bây giờ thì cũng, tôi có theo dõi nhiều, bây giờ thì dĩ nhiên cũng có những cái tiến hơn, có những cái hội mà lo tất cả những cái mà chùa chiền thì bây giờ cũng lo về cái văn hóa cho người Việt Nam chúng ta. Tôi thấy có những cô hiệu trưởng lên, nhiều tổ chức, chùa chiền cũng vậy, lo cho con em chúng ta và cái chánh là chúng tôi cũng thường kêu gọi là làm sao cho con em chúng ta đừng quên tiếng Việt, để chúng ta biết rằng chúng ta là người Việt Nam, chứ tôi rất buồn là có những em nó quên tiếng Việt hết rồi, đó là 1 cái điều rất là đau lòng, quên hết, các em nó nói 1 câu cũng không được, dĩ nhiên là cha mẹ ai cũng phải lo làm ăn, đầu tắt mặt tối để mình gây dựng mình nuôi con. Nhưng cái tiếng Việt thì mình phải ráng mình gìn giữ nó, và hiện bây giờ tôi thấy rằng các em tị nạn hay các em sống trên đất Mỹ đã rất là thành danh, 1 cái cơ may vì hồi đó chúng tôi muốn cho con đi học tập ở ngoại quốc không phải là dễ, khó lắm, không được đâu, bây giờ các em ở đây nó có đầy đủ các phương tiện, người ta cho tiền người ta giúp tiền để đi học, con em chúng ta cũng thành danh lắm, dĩ nhiên là cũng có 1 số hư, 1 số ít thôi. Đó là 1 cái niềm mà chúng ta cũng làm sao cầu nguyện cho con chúng ta càng ngày càng đỗ đạt, càng



thành danh để 1 ngày nào đó các em cũng phục vụ đất nước vì chúng ta là người Việt Nam.

!: Xin cảm ơn bà đã đến để chia sẻ tâm tình, cũng như là có cái đóng góp trong cái chương trình làm sao để bảo tồn văn hóa và lịch sử của người Việt Nam, người Mỹ gốc Việt. Dạ xin cảm ơn bà nhiều.

@: Dạ, xin cảm ơn bà.